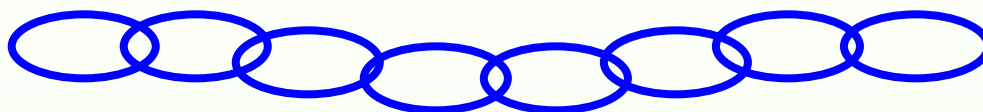

Management a péče o typy přírodních stanovišť

Odborné požadavky a zkušenosti

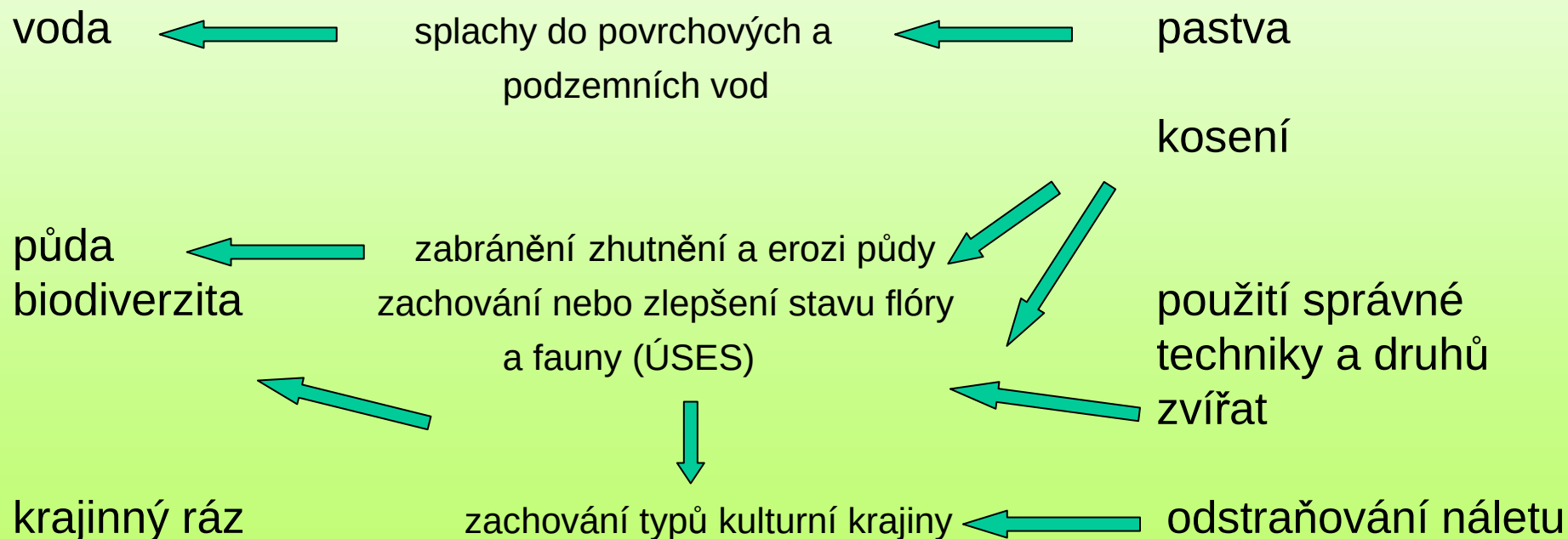
Požadavky a vzájemná vazba mezi managementem a péčí o biotopy

Základní cíle

Udržení typů přírodních stanovišť a druhů podle směrnice o stanovištích

Opatření

Péče o krajinu je na realizaci zaměřená součást ochrany druhů, biotopů a všeobecné ochrany krajiny (MAYERL 1983)

Péče o krajinu / péče o biotopy musí tedy probíhat všude tam, kde celospolečensky žádoucího stavu přírodních biotopů lze docílit jedině prostřednictvím cílených opatření.

Naturschutzzentrum Annaberg

Účinky managementového kosení

Dojde k přerušení konkurence o světlo a fyziologického rozvoje určujících prvků porostů.

Odstraněním biomasy se zároveň ze sečené plochy odstraní i živiny, obsažené v rostlinách, čímž v závislosti na jednotlivých živinách, případně schopnosti půdy získávat dodatečné živiny může dojít ke vzniku jejich nedostatku.

Časnější seč (v létě) vede obecně k vyšší spotřebě živin a tím ve střednědobé perspektivě ke snížení množství fytomasy (BORNHOLDT 1992).

Účinky managementového kosení

- Louky, kosené jen jednou ročně, podporují relativně bujně rostoucí, generativně se množící druhy rostlin
- Časně a pozdě kvetoucí, případně pomalu rostoucí druhy rostlin mají dostatek prostoru a času, aby dokončily svůj vývojový cyklus.
- Například kosení na konci července může výrazně posílit populace koprníku štětinolistého nebo arniky.

Výzva pro péči o krajinu

biotické přírodní statky

rezervy genetické rozmanitosti, druhů, struktur biocenóz a ekosystémů

abiotické přírodní statky

přírodní zdroje

existenční předpoklady existence člověka a dalších živých organismů,
voda, vzduch a půda

krajinný ráz

esteticko-vlastivědně-kulturněhistorický rozměr krajiny

zdroje rekreace a zážitků

prostor pro trávení volného času a obnovu duševních sil

Všeobecné zásady péče o typ stanoviště 6230*
druhově bohaté smilkové travinné porosty

- metody péče musí být v souladu s cíli ochrany a požadavky cílových druhů
- pokračování současné péče (jediná seč s odklizením biomasy)
- zahájení pravidelné péče nebo využívání, přípustného z ochrannářského hlediska, v oblasti ladem ležících ploch
- zabránění mulčování a pastvy
- vyloučení vápnění i hnojení dusíkem
- u vlhkomilných smilkových trávníků → zajištění odpovídající půdní vlhkosti; žádná meliorační opatření

- **Další odborné požadavky**
- Doba seče má být proměnlivá
- Pokosená tráva se nemá ihned odstranit
- Kosení vlhkých luk má probíhat mimo období extrémního sucha
- Okraje nechat nepokosené, některé části by se neměly kosit každoročně
- Kosení je nutné provádět vhodnými nástroji či stroji
- Kosit se má od středu k okrajům

Nejde jen o krátkodobé zachování jednoho druhu, avšak o zajištění populací, schopných dlouhodobě přežívat

Žací stroje a specifické podmínky jejich nasazování

- ruční kosa
- motorová kosa/křovinořez
- ručně vedená motorová sekačka s dvojitou žací lištou
- disková sekačka
- bubnová sekačka
- sací sekačka
- paličková sekačka
- mulčovač

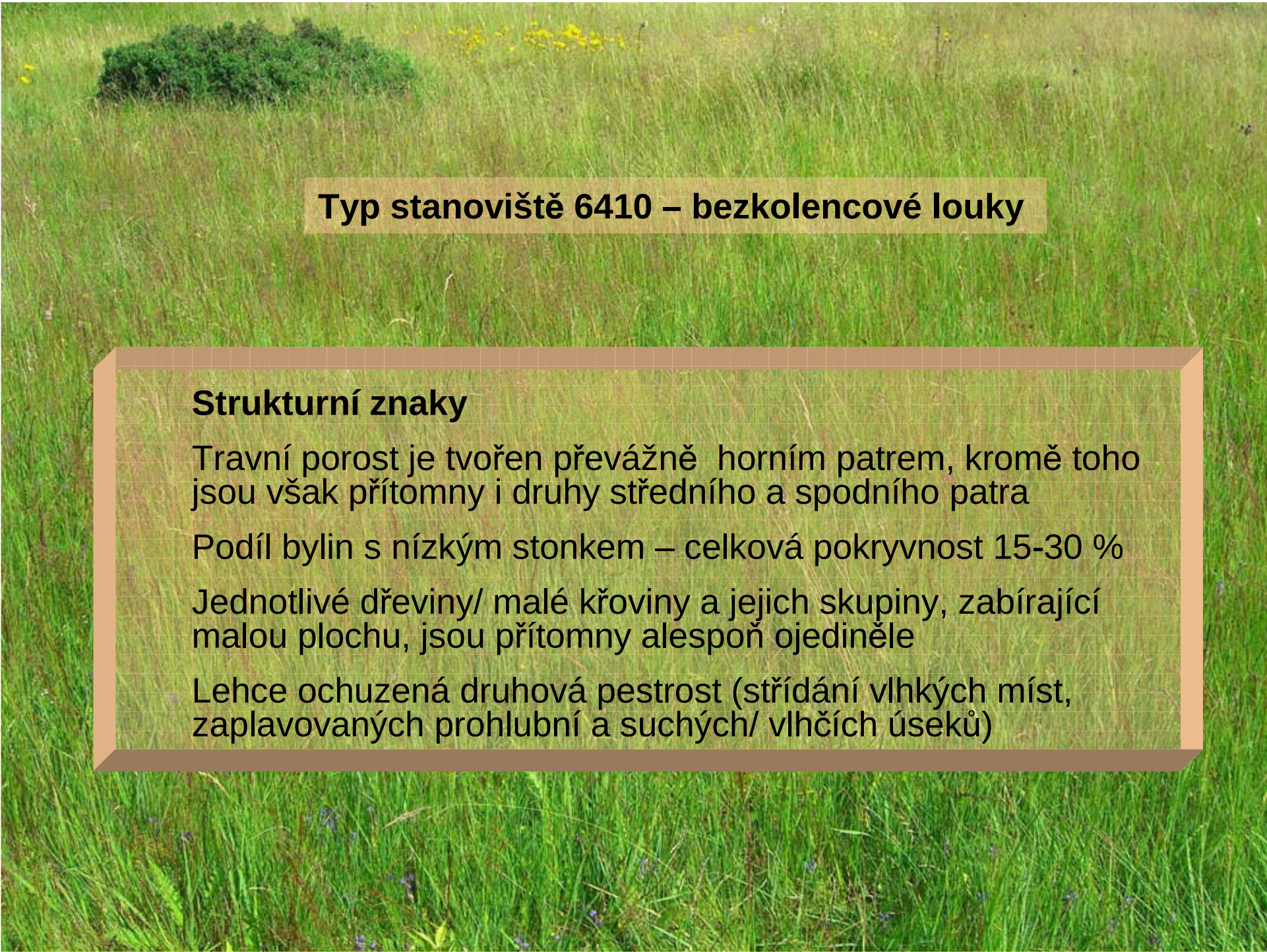

Samostatná opatření (rozvojová)

Opatření pro rozvoj typu stanoviště 6230*

Na rozvojových plochách založení smilkových trávníků prostřednictvím obnovy, případně převedením na vhodný způsob využívání

- jediná seč ročně
- seč v časném termínu
- seč pomocí motorové sekačky a sekačky s dvojitým nožem
- seč s odklizením pokosené hmoty
- odstranění poškozování a tím dosažení stavu z hlediska ochrany „A“
- odstranění některých křovin (zastínění apod.)

Typ stanoviště 6410 – bezkolencové louky

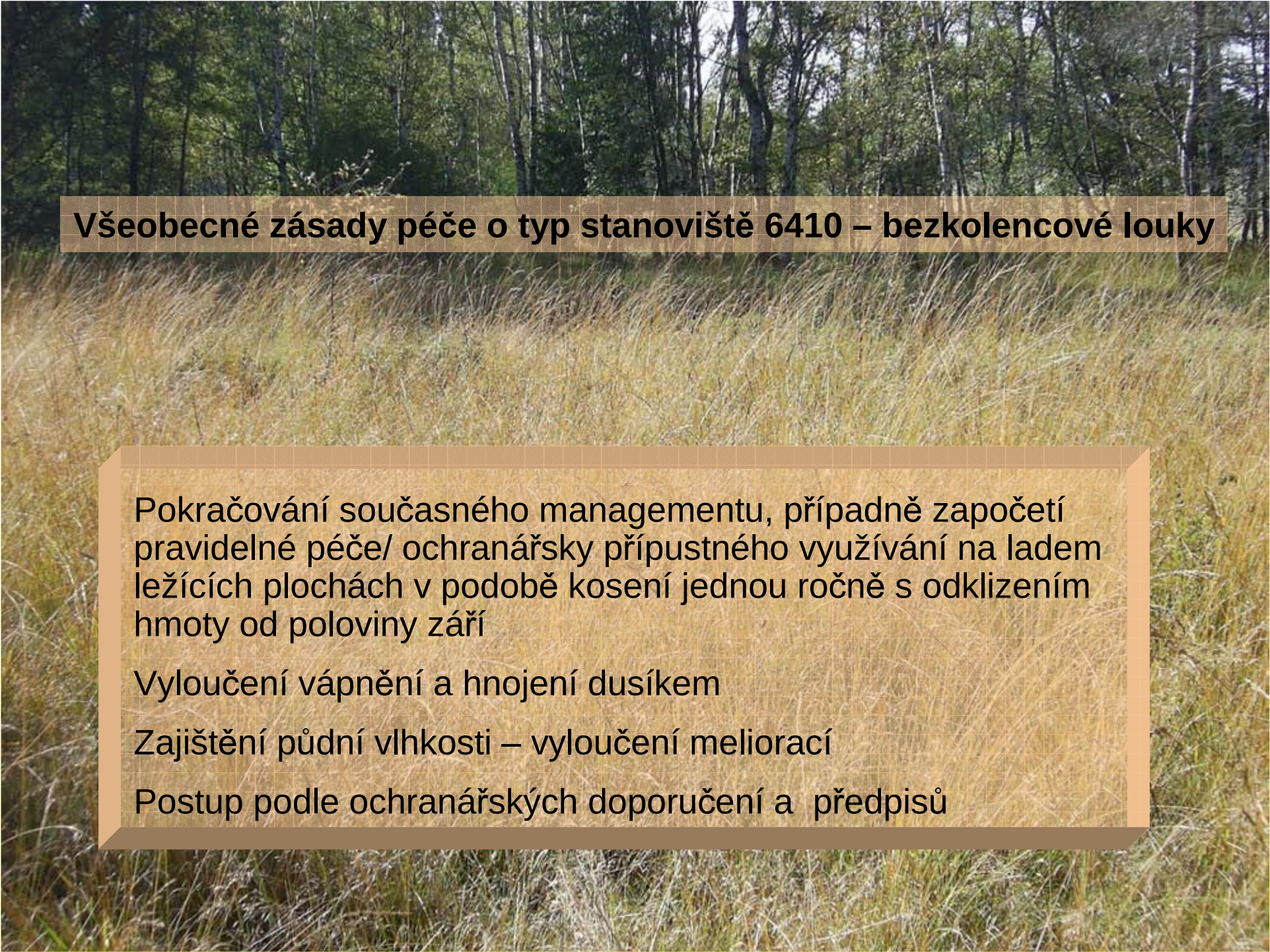
Strukturní znaky

Travní porost je tvořen převážně horním patrem, kromě toho jsou však přítomny i druhy středního a spodního patra

Podíl bylin s nízkým stonkem – celková pokryvnost 15-30 %

Jednotlivé dřeviny/ malé křoviny a jejich skupiny, zabírající malou plochu, jsou přítomny alespoň ojediněle

Lehce ochuzená druhová pestrost (střídání vlhkých míst, zaplavovaných prohlubní a suchých/ vlhčích úseků)

Všeobecné zásady péče o typ stanoviště 6410 – bezkolencové louky

Pokračování současného managementu, případně započetí pravidelné péče/ ochrannářsky přípustného využívání na ladem ležících plochách v podobě kosení jednou ročně s odklizením hmoty od poloviny září

Vyloučení vápnění a hnojení dusíkem

Zajištění půdní vlhkosti – vyloučení meliorací

Postup podle ochrannářských doporučení a předpisů

Typ stanoviště 6520 – horské sečené louky

- Vzhled → závislý na typu využívání a na stanovišti
 - vedle nízkých travních druhů jsou přítomny i druhy vysoké
 - cenný potenciál biogenetických zdrojů → léčivky apod.
 - rostliny s přízemní listovou růžicí jsou zastoupeny přinejmenším řídce až masivně
 - rostliny zabírají malou plochu
 - střídání úseků rovných a s hlubokými půdami
 - střídání vlhkých míst a suchých nebo vlhčích úseků
-

Všeobecné zásady péče o typ stanoviště 6520 horské sečené louky

- pokračování, případně zahájení kosení jednou ročně podle ochrannářských požadavků
- kosení pravidelně od 15.7., avšak při víceletém cyklu i odchýlně
- odstraňování pokosené hmoty
- ve výjimečných případech je přípustné i kosení s následným přepasením
- vyloučení mulčování
- používání sekaček s dvojitými noži
- pozornost věnována výšce řezu
- vápnění a základní hnojení P/K pouze po předchozím rozboru půdy, vyloučení hnojení dusíkem
- postup podle ochrannářských doporučení a předpisů

Naturschutzzentrum Annaberg

Centaurea pseudophrygia

Autor: Jürgen Teucher

Všeobecné zásady péče o typ stanoviště 6430 vlhkomilné vysokostébelnaté nivní louky

- zahájení pravidelné péče/ochranářsky přípustného využívání v delších intervalech v podobě pozdní seče od poloviny září každé 3-4 roky s odklizením biomasy
- vyloučení pastvy
- vyloučení meliorací
- vyloučení vápnění i hnojení dusíkem
- oddálení sukcese
- volba správné techniky
- postup podle ochranářských doporučení a předpisů

Naturschutzzentrum Annaberg

Valeriana officinalis

Autor: Jürgen Teucher

srpnatka fermežová (*Drepanocladus vernicosus*)

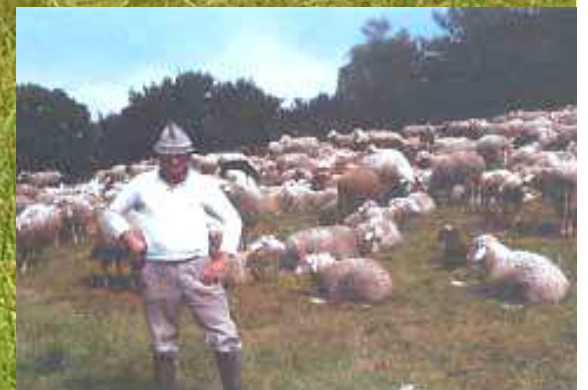
nezbytná managementová opatření pro zachování druhu

- extenzivní využívání luk, zvláště na sušení sena
- pojíždění jen takových strojů, které vyvíjejí malý tlak na půdu
- péče o příkopy v dosavadním rozsahu, bez prohlubování
- odstraňování náletu
- zakládání nárazníkových zón k zabránění vstupu živin a škodlivých látek
- zlepšování hydrologického režimu
- řízení návštěvnosti

Poškozování

- výkopy a navážky
- těžba surovin (rašelina)
- intenzifikace využívání: používání hnojiv (chlévké mrvy)
- mulčování
- meliorace
- přísun živin a škodlivých látek (např. přímo z okolních zemědělsky využívaných ploch, povrchovými vodami, z drenáží a také z lidských sídel)
- volnočasové aktivity – negativně působí poškozováním vegetačního krytu
- změny způsobu využívání (zorání, meliorace apod.)
- vnášení atmosférických škodlivin (znečištění SO₂- a NO_x-)

Naturschutzzentrum Annaberg

Autor: Jürgen Teucher

Naturschutzzentrum Annaberg

Autor: Jürgen Teucher

praktická péče o arniku

Autor: Jürgen Teucher

Děkuji vám.

Jürgen Teucher
Naturschutzzentrum Annaberg